

והנה הכח שבאדם המבטא תענוג יותר מכל - הוא כח הריח. כח זה הוא מיוחד לאדם בלבד, שכן אין הבהמה נהנית מהריח כלל, היא אינה משתמשת בו אלא בכדי לזהות את מזונה, אך הנאה מהריח אינה שייכת אצלה כלל וכלל. זהו חוש המיוחד לאדם, ומיוחד הוא לחלק הנשמה - התענוג שבו. כשאדם אוכל הוא אינו יודע שהוא מחפש תענוג, כי גם אם לא היה לו תענוג בתוך האוכל הוא היה אוכל - כדי להתקיים. האכילה של האדם אינה מבטאת בהכרח תענוגים.

וכך אומרים חז"ל: "אמר רב זוטרא בר טוביה אמר רב: מנין שמברכין על הריח? שנאמר 'כל הנשמה תהלל י-ה' - איזהו דבר שהנשמה נהנית ממנו ואין הגוף נהנה ממנו? הוי אומר זה הריח" (ברכות מג ע"ב). הריח אינו מוסיף לגוף דבר, אין בו כל תוספת של חיות, זה פשוט דבר שמבטא תענוג [ותענוג של הנשמה אינו שייך בבהמה כי אין לה נשמה].

טענת הסיטרא-אחרא: "אני הבעלים"!

בעת 'מלחמת סיני' התבטא אחד מגדולי הדור זצ"ל, שכל הנצחונות של ה'ציונים' מגיעים מהסיטרא-אחרא, לא מצד הקדושה.

אך מרן הרב מברסק זצ"ל אמר מהלך אחר בענין. איתא בגמ' (ע"ז נה ע"א): "א"ל זונין לר"ע: 'לבי ולבך ידע דעבודת כוכבים לית בה משא, והא קחזינן גברי דאזלי כי מתברי ואתו כי מצמדי, מ"ט? [שנינו יודעים שאין ממשות לעבודת כוכבים, ואעפ"כ רואים אנו שאדם נכנס לבית ע"ז חולה, עושה פולחן לע"ז ויוצא בריא]. אמר לו: 'אמשול לך משל, למה"ד? לאדם נאמן שהיה בעיר, וכל בני עירו היו מפקידין אצלו שלא בעדים, ובא אדם אחד והפקיד לו בעדים. פעם אחת שכח והפקיד אצלו שלא בעדים, אמרה לו אשתו: 'בוא ונכפרנו', אמר לה: 'וכי מפני ששוטה זה עשה שלא כהוגן אנו נאבד את אמונתנו?!' כך יסורין, בשעה שמשגרין אותן על האדם משביעין אותן: 'שלא תלכו אלא ביום פלוני, ולא תצאו אלא ביום פלוני ובשעה פלונית, ועל ידי פלוני ועל ידי סם פלוני'. כיון שהגיע זמן לצאת הלך זה לבית עבודת כוכבים, אמרו יסורין: 'דין הוא שלא נצא', וחוזרין ואומרים: 'וכי מפני ששוטה זה עושה שלא

כהוגן אנו נאבד שבועתנו? ! והיינו דא"ר יוחנן: 'מאי דכתיב 'וחלים רעים ונאמנים? רעים - בשליחותן, ונאמנים - בשבועתן'. א"ל רבא בר רב יצחק לרב יהודה: 'האיכא בית עבודת כוכבים באתרין, דכי מצטריך עלמא למטרא, מתחזי להו בחלמא ואמר להו: 'שחטו לי גברא ואייתי מטרא', שחטו לה גברא ואיתי מטרא! [הרי יש בית ע"ז במקומנו, וכשהעולם צריך לגשם, נראה להם בחלום ואומר להם: 'שחטו לי אדם ואוריד לכם גשם'!]. א"ל וכו', דאמר רב: 'מאי דכתיב 'אשר חלק ה' אלקיך אותם לכל העמים? מלמד שהחליקן בדברים כדי לטורדן מן העולם'."

וביאר הרב מבריסק זצ"ל, שבעצם גם התירון על שאלה זו - כיצד יתכן שיורד גשם בדיוק בשעה שמקיימים את ציווי העבודת-כוכבים - הוא כעין התירון שתירצה הגמ' על הקושיא הקודמת. בעצם הגשם היה צריך להגיע, אלא שלע"ז ניתן כח לעשות חלקלקות כזו - רמאות כזו, שאדם יחשוב כאילו היא הורידה את הגשם. כלומר הסט"א יודעת שכעת צריך לרדת גשם, ולכן היא באה לכומר ואומרת לו שישחוט אדם לע"ז, וכשנשחט האדם - הסט"א אומרת: "הנה גשם"..."

מכאן למדנו, כך אמר הרב מבריסק, שלסט"א אין שום כח. ואין הכוונה כדברי אותו גדול שהם עשו את הנצחונות, אלא שעמ"י היה נתון בסכנה, והקב"ה הצילם ע"י אותם נצחונות, אך לסט"א יש כח שבאותו רגע היא שלחה את החיילים הציונים, והם אומרים: "אנחנו עשינו זאת". עכת"ד הנפלאים של מרן הרב זצ"ל.

מונח בדברים אלו עומק נפלא. ישנם שני סוגי רמאים; ישנו רמאי שכשהמלך עושה מעשים - גם הוא עושה דברים כנגדו, רק שאח"כ טועים אחרים וסוברים שכאילו מעשיו הועילו ולא מעשי המלך. אבל ישנה רמאות שהיא הרבה יותר נוראה: הסט"א בעצם אינה עושה דבר! כביכול הסט"א אומרת: "על כל מעשה שהמלך עושה אני חותמת את שמי עליו... אתה - המלך - חותם על הצ'ק, צ'ק של המלך, ואני חותמת על המעטפה שהיא ממני"..." הקב"ה מביא לנו את הכל - את הגשם והפרנסה וכו', והסט"א חותמת! זהו כל כוחה של הסט"א - היא אינה יכול להביא דבר בעצמה. אבל מה שהשי"ת מביא - יש לה דרכים כביכול להראות לאדם